

Ook de kooivogelvangst helpt mede aan het verkrijgen van gegevens over het winterkwartier van de Steiner vogels. Zoals te verwachten is, ligt dit in Zuid-West-Europa: Zuid-Frankrijk, Spanje en Portugal.

Gelukkig hebben de activiteiten van de 3 vogelvrienden uit Stein op het gebied van de vogelbescherming meer succes gehad. We hopen gaarne, dat ze dit werk nog lang zullen kunnen volhouden in goede gezondheid, en vooral ook, dat hun voorbeeld aanstekelijk zal werken op anderen, die onder dezelfde gunstige omstandigheden verkeren.

ADVENTIEVEN LANGS DE MAAS IN LIMBURG III

door
S. J. van OOSTSTROOM & Th. J. REICHGELT
(Rijksherbarium, Leiden)

In aansluiting op onze reeds eerder onder deze titel gepubliceerde artikelen (I in Natuurhist. Maandbl. 47, no. 5-6, 1958, p. 67-70, met aanvulling in id. 48, no. 7-8, 1959, p. 89; II in id. 49, no. 1-2, 1960, p. 19-22) geven wij hieronder een lijst van vondsten van nieuwe adventieven en van nieuwe vindplaatsen uit het jaar 1961.

Ook dit jaar bleek voor de ontwikkeling van aanvoerlingen gunstig te zijn, zodat niet minder dan 32 soorten werden gevonden, die nog niet eerder door ons in de grintgroeven aan de Maas bij Itteren en Grevenbicht en langs de Maasoever bij laatstgenoemde plaats werden aangetroffen. Deze vindplaatsen werden door ons bezocht in de eerste dagen van juni en in de tweede helft van september. Ook kregen wij inzage van een aantal planten, die door de heer D. T. E. van der Ploeg (Sneek), ten dele samen met enige anderen, bij bezoeken aan de grintgroeven bij Itteren in mei, juni, juli en augustus waren verzameld. Hierbij bleken ook weer enige nieuwe vondsten te zijn.

De in onderstaande lijst achter de namen der planten tussen haakjes opgegeven nummers hebben betrekking op de volgende vindplaatsen.

Vindplaatsen:

1. Grintgroeve aan de Maas ten N. van Itteren, 2 juni en 26 sept. 1961.
2. Grintgroeve aan de Maas en Maasoever ten ZW. van Grevenbicht, 5 juni en 25 sept. 1961.

3. Exemplaren in herb. Van der Ploeg, verzameld op 21 mei, 30 juni, 10 juli en 12 aug. 1961 in de grintgroeve aan de Maas ten N. van Itteren.

Lijst der gevonden planten.

Cannabiaceae.

Cannabis sativa L. (1, 2).

Polygonaceae.

Polygonum patulum Bieb. ssp. *kitaibelianum* (Sadl.) A. et G. (3).

Chenopodiaceae.

Chenopodium ambrosioides L. (1).

Chenopodium carinatum R. Br. (1).

Chenopodium giganteum Don (1).

Amaranthaceae.

Amaranthus caudatus L. (1).

Amaranthus hybridus L. (2).

Cruciferae.

Camelina sativa (L.) Crantz (2).

Chorispora tenella (Pall.) DC. (1).

Lepidium perfoliatum L. (1).

Lepidium sativum L. (1, 2).

Lobularia maritima (L.) Desv. (3).

Rapistrum rugosum (L.) All. (1).

Sisymbrium irio L. (1, 2).

Leguminosae.

Coronilla scorpioides (L.) Koch (2).

Medicago arabica (L.) Huds. (2).

Medicago praecox DC. (1, 2).

Melilotus indicus (L.) All. (2).

Trifolium echinatum Bieb. (3).

Trifolium glomeratum L. (1).

Trifolium lappaceum L. (1).

Trifolium resupinatum L. ssp. *tomentosum* (L.)

Gib. et Belli (3).

Malvaceae.

Abutilon theophrasti Med. (1).

Hibiscus trionum L. (1).

Malva parviflora L. (1).

Linaceae.

Linum usitatissimum L. (2).

Geraniaceae.

Erodium botrys (Cav.) Bertol. (3).

Erodium crinitum Carolin (1). Tot deze soort behoren ook de in onze vorige lijsten ten onrechte onder de naam *E. cygnorum* Nees vermelde exemplaren van Meers en Grevenbicht. *Erodium moschatum* (L.) L'Hérit. ex Ait. (1).

Balsaminaceae.

Impatiens parviflora DC. (1, 2).

Umbelliferae.

Ridolfia segetum (L.) Moris (1).

Primulaceae.

Anagallis arvensis L. ssp. *coerulea* (Gouan) Vollm. (3).

Boraginaceae.

Symphytum asperum Lepech. $\times$ *S. officinale* L. (*S. $\times$ uplandicum* Nyman) (3).

Solanaceae.

Nicandra physalodes (L.) Gaertn. (1).
Physalis angulata L. (2).

Compositae.

Anthemis austriaca Jacq. (2, 3).
Calendula officinalis L. (1).
Callistephus chinensis (L.) Nees (1).
Centaurea solstitialis L. (1, 2).
Chrysanthemum coronarium L. (1, 2).
Crepis sancta (L.) Bab. [= *Lagoseris sancta* (L.) Maly] (1, 2).
Helianthus annuus L. (2).
Senecio luteus Sol. (1).
Tagetes minuta L. (1).
Xanthium spec. (1).

Gramineae.

Echinochloa colonum (L.) Link (1).
Panicum laevifolium Hack. (2).
Panicum miliaceum L. (2).
Sporobolus poiretii (R. & Sch.) Hitchc. (1).

NIEUWS UIT VENLO

Op zondag 15 juli j.l. organiseerden de „Vrienden der Natuur” te Venlo een botanische excursie naar het staatsnatuurreservaat „De Moost” en de onmiddellijke omgeving ervan, gelegen in de gemeente Heythuisen. De leiding berustte in de handen van mr. F. N o t e r m a n s. Het reservaat kan in twee delen

worden verdeeld, een moerasgebied en vochtige heide, elk met een geheel eigen flora. Op een jonge eikenaanplant kwamen talrijke exemplaren van de welriekende nachtorchis voor. Tot onze verrassing vernamen we van de reservaatbewaker, dat dit stuk grond nog tot voor enkele jaren als bouwland werd gebruikt. In het aangrenzende moerasgebied vonden we als interessante bijzonderheid moerashertshooi, terwijl op het dijkje, dat dit moerasgebied afsluit, de kruipganzerik bloeide, een plant die zowel 4 als 5-tallige bloemen draagt.

In de vochtige heide, het interessantste deel van dit reservaat, is de moeraswespenorchis op meerdere plaatsen bijzonder talrijk. Ook kwam hier de welriekende nachtorchis voor. Van de eveneens bloeiende gevlekte orchis behoorden verschillende exemplaren tot de subspecies *erictorum*. Andere interessante planten van deze vochtige heide waren: beenbreek, lavendelhei, liggende vleugeltjesbloem en boskartelblad.

De excursie, waaraan 40 leden en introducés deelnamen, werd besloten met een wandeling over de dijk langs de Noordervaart, waar naast de reeds genoemde soorten orchideeën, ook zeer forse exemplaren van de breedbladige wespenorchis werden aangetroffen.

Ons lid de Heer C. O t t e n h e y m nam tijdens de excursie de volgende vlinders en rupsen waar:

Pygaera pigra, 4 rupsen; *Dicranura vinula*, 2 rupsen; *Saturnia pavonia*, nachtpauwoog, eitjes en 1 rups; *Coenonympha trillix*, 4 ex.; *Ortholitha plumbaria*, 2 ex.; *Deilephila pusaria*, wit- en grijsbandvlinder, 1 ex.; *Diacrisia sanio*, 2 ex.; *Autographa gamma*, gammavlinder, 10 ex.

NIEUWE LEDEN

Mr. Schenkenberg v. Mierop, Statensingel 182, Maastricht
S. Daan, Govert Flinckstraat 343, A'dam (Z).
A. H. Brandhorst, Diedew. 79 II, Wageningen.
H. J. G. Meuffels, Kerkw. 2, Boukoul-Swalmen.
W. L. Stals, Julianastraat 30, Stramproy.
Zr. A. de Boer, Bergerstraat 151, Heer.
Zr. J. B. M. Lucassen, Ridder Vosstr. 2, Geleen.
Mej. A. M. Henssen, Jasmijnstr. 2, Heilust, Kerkrade (W).
Mej. G. Beckers, Graverstraat 50, Spekholzerheide, Kerkrade (W).
Mevr. W. de Goede-Betcke, Mathenesserlaan 502, R'dam.
P. Deckers, Nachtegaalstraat 8, Vught.
J. Schnitzeler, Mgr. Nolensstraat 7, Waubach.